

ELEMI

KATEKIZMUS

KATHOLIKUS GYERMEKEK

SZÁMÁRA

NEGYVENHETEDIK KIADÁS

BUDAPEST

KIADJA A SZENT-ISTVÁN-TÁRSULAT

1906

Ezen katekizmust, a melyet az 1858-dik évben Esztergomban megtartott tartományi zsinat elfogadott, a lelkipásztorok az iskolában, a templomokban s minden nyilvános oktatásban zsinórmértékül megtartani kötelezetnek.

Esztergomban, 1866. szeptember hó 1-én.

Scitovszky János,
bíbornok-érsek.

Ő eminentiája k. parancsára
gróf Nyáry Rudolf,
titoknok.

Ezen katekizmus előbbi czíme volt: «*Katekizmus kezdők számára*».

IMÁDSÁGOK.

Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Amen.

Az Úr imádsága.

Mi Atyánk, ki vagy mennyekben! szenteltessék a te neved; jöjön el a te országod, legyen meg a te akaratod, miképen mennyben, azonképen a földön is. Mindennapi kenyerünket adjad nekünk ma; és bocsásd meg nekünk a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétetteknek; és ne vigy minket a kisértetbe, de szabadíts meg a gonosztól. Amen.

Az angyali üdvözlet.

Üdvözlégy Mária, malaszttal teljes! az Úr van teveled, áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus! Asszonyunk, szűz Mária, Istennek szent anyja! imádkozzál érettünk bűnösökért most és halálunk óráján. Amen.

Az isteni erények.

Oh Istenem! hiszek tebenned, mert örök igazság vagy.

Oh Istenem! remélek tebenned, mert végtelen irgalmasság vagy.

Oh Istenem! szeretlek téged, mert legfőbb jóság vagy.

Reggeli imádság.

A mint fölébredünk.

Oh Isten! néked ébredek,
Taníts meg engem, mit tegyek;
És add, hogy éljek jámborul,
Örökre nálad boldogul.

Midőn föl vagyunk öltözve.

Ez éjen át, oh Istenem!
Te őrizél kegyelmesen;
Imádlak érte s áldalak,
Hő ajkim hálát mondanak.
Oltalmazz e nap engemet,
Hogy baj ne érje hívedet,
S mit szólok, gondolok, teszek,
Jóságod, Isten! áldja meg.
Oh védj te is, őrangyalom!
Szívből hozzád fohászkodom.

A boldogságos szűz Máriához.

Az Úrnak égi trónusán
Kérdd Jézust értem, szűz Anyám!
Kinek nevét magasztalom,
Áldott legyen mindenkoron.

«Mi Atyánk» stb. «Üdvözlégy» stb. «Hiszek egy Istenben» stb.

Esti imádság.

Nyugodni hajtva le fejem,
Hozzád emelkedik szivem;
S a vett jókért, mik oly nagyok,
Oh Istenem! hálát adok;
S ha ellened tán vétkezém,
Bocsásd meg, esdve kérlek én,
Így aztán nyugton alhatom.
Vigyázz reám, őrangyalom!

A boldogságos szűz Máriához.

Oh Mária, te szűz Anyám!
Legyen, kérlek, gondod reám.

A hit, remény és szeretet gyakorlata. (L. a 3. l.) «Mi Atyánk» stb. «Üdvözlégy» stb. «Hiszek egy Istenben» stb.

Esti végfelajánlás.

Kereszted, édes Jézusom!
Legyen az én oltalmazóm;
Szent sebeidbe zárkózom;
Így aztán bizton alhatom. Amen.

Az Atyának, Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Amen.

Munka előtt vagy munka közben.

Minden a nagy s jó Istenért,
S az ő szent dicsőségeért,
Ha nyugszom és ha dolgozom.
Jó Istenemnek szentelem
Testem, lelkem s én életem,
Oh adj malasztot, Jézusom!

Evés előtt.

Oh Istenem! tőled nyertük mindenünk;
Ezért dicsérünk tégedet s tisztelünk.
Te táplálsz minket, mert szived szeret;
Oh áldd meg azt, mit nyujt nekünk kezed.

Evés után.

Neked, Isten! hálát adunk,
Kitől egyre tápláltatunk;
S jövőben is mindent nyerünk,
Téged áldni meg nem szününk.

Az ártatlanság megőrzéseért.

Maradj velem, Jézusom!
Bűntől őrizz engem,
Add, hogy angyallá legyen
Jót mívelve lelkem,
Védj a vészben, hogy szivem
Mindig ártatlan legyen.

A szülőkért.

Neked ajánlom én szülőim is,
Őrizd meg őket, Istenem!
Fizesd helyettem vissza mind a jót,
A mit csak tettek ők nekem.

A keresztények köszöntése.

Dicsértessék a Jézus Krisztus!
Mindörökké! Amen.

BEVEZETÉS.

1. Mi végre vagyunk a földön?

A végre vagyunk a földön, hogy Istent megismerjük, őt szeressük, neki szolgáljunk és ekkép üdvözüljünk.

2. Mit kell minden embernek, ha már eszével élhet, tudnia és hinnie, hogy üdvözüljön?

Minden embernek hat főigazságot kell tudnia és hinnie.

3. Melyik az első főigazság?

Hogy egy Isten van.

4. Melyik a második főigazság?

Hogy Istenben három személy van: Atya, Fiú és Szentlélek.

5. Melyik a harmadik főigazság?

Hogy a második isteni személy emberré lett, hogy minket halála által a keresztfán megváltson és üdvözítsen.

6. Melyik a negyedik főigazság?

Hogy Isten igaz bíró, ki megjutalmazza a jót és megbünteti a gonoszt.

7. Melyik az ötödik főigazság?

Hogy az ember lelke halhatatlan.

8. Melyik a hatodik főigazság?

Hogy Isten malasztja az üdvösségre szükséges, és hogy az ember Isten malasztja nélkül semmit sem tehet, mi az örök életre érdemes volna.

ELSŐ SZAKASZ.

A hitről.

1. Mit tesz hinni?

Hinni tesz: igaznak tartani azt, a mit más mond, és pedig azért, mert ő mondja.

2. Mit tesz Istennek hinni?

Istennek hinni tesz: igaznak tartani azt, a mit Isten mondott vagyis kinyilatkoztatott, és pedig azért, mert ő nyilatkoztatta ki.

3. Miért kell hinnünk mindazt, a mit Isten kinyilatkoztatott?

Mert Isten örök és csalhatatlan igazság.

4. Hol foglaltatik röviden mindaz, a mit a katholikus kereszténynek leginkább tudnia és hinnie kell?

Az apostoli hitvallásban.

5. Miképen szól az apostoli hitvallás?

Hiszek egy Istenben, mindenható Atyában, mennynek és földnek teremtőjében; és a Jézus Krisztusban, ő egy fiában, a mi Urunkban; ki fogantaték Szentlélektől, születék szűz Máriától; kínzaték Pontius Pilátus alatt, megfeszíttetéke, meghala és eltemetteték; szálla alá poklokra, harmadnapon halottaiból feltámada; felméne mennyekbe, ül a mindenható Atya Istennek jobbja felől; onnétlészen eljövendő ítélni eleveneket és holtakat. Hiszek Szentlélekben; egy közönséges keresztény Anyaszentegyházat, szenteknek egyességét; bűnöknek bocsánatát, testnek feltámadását és örök életet. Amen.

Az Istenről.

6. Mi az Isten?

Isten önnönmagától való legtökéletesebb szellemi lény (lélek), mennynek és földnek ura.

7. Hol van az Isten?

Isten mindenütt van: mennyben, földön és minden helyen.

Bárhol vagy, ne feledd,
Hogy Isten van veled.

8. Volt-e Istennek valahol kezdete?

Nem; Istennek nincs sem kezdete, sem vége, örökkévaló.

Az Isten volt, vagyon
És lesz mindenkoron.

9. Tud-e és lát-e Isten mindent?

Igen, Isten mindent tud és lát; még legtitkosabb gondolatainkat is.

Egy szem vagyon, mely lát mindeneket,
Azt is, mit komor éj sötéte fed.

10. Megtehet-e Isten mindent?

Isten mindent megtehet, és hogy bármit megtegyen, csak akarnia kell, mert ő mindenható.

Oly nagy s nehéz mi sem lehet,
Mit Isten végbe nem vihet.

11. Láthatjuk-e Istent?

Testi szemeinkkel Istent nem láthatjuk, mert ő lélek.

12. Van-e több egy Istennél?

Csak egy Isten van.

Istenről három személyben.

13. Hány személy van Istenben?

Istenben három személy van: Atya, Fiú és Szentlélek.

14. A három személynek mindegyike Isten?

Igen, az Atya is igazi Isten, a Fiú is igazi Isten, a Szentlélek is igazi Isten.

15. És mégis csak egy Isten van?

Igen; a három személy csak egy Isten.

16. Idősebb vagy hatalmasabb-e egyik isteni személy a másiknál?

Nem; mind a három isteni személy öröktől fogva való, egyenlően hatalmas, jó és tökéletes.

17. Miképen nevezzük egy szóval mindössze a három isteni személyt?

Szentháromság.

Imádlak, áldlak szüntelen,
Szentháromság egy Isten!

18. Kiváltképen miképen valljuk a Szentháromságot?

A keresztvetés által.

19. Mit mondasz, midőn keresztet vetsz magadra?

«Az Atyának és Fiúnak és Szentlélek Istennek nevében. Amen.»

A teremtő Istenről.

1. A világról.

20. Miért mondjuk Istent «menny és föld teremtőjének?»

Mert ő teremtette az egész világot: a mennyet, a földet és mindent, a mi van.

21. Mit tesz teremteni?

Teremteni annyit tesz, mint semmiből valamit létrehozni.

22. Miképen teremtette Isten a világot?

Isten a világot mindenható akaratával teremtette, mondván: «legyen», és meglett minden.

Mihelyt az Úr kimondotta volt: «legyen»,
Azonnal létrejött a föld, a menny;
Eláradó világosság leve,
S lőn a földnek nappala s éjjele.

23. Mit tesz Isten még mindig, hogy a világ, a melyet teremtett, ismét semmivé ne legyen?

Isten föntartja és kormányozza a világot.

24. Miképen tartja fönn Isten a világot?

Isten megteszi, hogy a világ fenmaradjon, a mint és a míg neki tetszik.

25. Miképen kormányozza Isten a világot?

Isten mindenről gondoskodik s mindent azon czélra rendez és intéz, a melyért a világot teremtette.

Véletlenül mi sem történhetik,
Minden csak Isten által létezik;
S a mit akar, mit ő mível, teszen,
Lelkünk örök üdvére az leszen.

26. Gondoskodik-e Isten rólunk?

Isten rólunk is gondoskodik: ő ad nekünk életet és egészséget, ételt és italt, lakást és ruházatot, szóval: minden testi és lelki jót.

Táplálatom és öltönyöm
Jó Istenemnek köszönöm;
Ő az, ki minket mind szeret,
Ő ad nekünk mindeneket.

27. Miért ad Isten nekünk annyi jót?

Mert ő a mi Atyánk, és pedig igen kegyes és jó Atyánk.

28. Ha Isten oly jó Atyánk, minők legyünk mi iránta?

Legyünk jámbor gyermekei, és szeressük őt igazán.

Mily nagy, mily jó vagy Alkotó;
Világod szép, elbájoló.
Segíts, hogy mindig azt tegyem,
Mi neked kedves, Istenem!

2. Az angyalokról.

29. Teremtett-e Isten mást is a látható világon kívül?

Isten láthatatlan világot is teremtett, t. i. megszámlálhatatlan lelkeket, kiket angyaloknak nevezünk.

30. Mik tehát az angyalok?

Az angyalok tiszta lelkek, a kiknek értelmök és akaratuk van, de testök nincsen.

31. Mi végre teremtette Isten az angyalokat?

Isten a végre teremtette az angyalokat, hogy őt tiszteljék, szeressék, imádják, neki szolgáljanak és az embert őrizzék.

32. Milyenek voltak az angyalok, midőn Isten őket teremtette?

Az angyalok mind jók és boldogok s Isten kegyelmében voltak.

33. Jók és boldogok maradtak-e mindnyájan az angyalok?

Nem; sokan vétkeztek és pokolra taszíttattak. Ezek ördögöknek vagy gonosz lelkeknek neveztetnek.

34. Milyenek iránt unk a jó angyalok?

A jó angyalok szeretnek minket; azért őrzik testünket és lelkünket, esedeznek érettünk és a jóra serkentenek.

35. Miképen nevezzük azon angyalokat, a kik különösen az ember őrizetére rendeltettek?

Azokat szent őrző- vagy őrangyaloknak nevezzük.

36. Mivel tartozunk szent őrangyalainknak?

Szent őrangyalainkat tartozunk tisztelni, segítségül hívni és sugallataikat örömest követni.

Kövesd híven őrangyalod,
Ha int ő tégedet;
Mert engedetlen gyermeket
Az égbe nem vezet.

3. Az első emberekről.

37. Melyik Isten legjelesebb teremtménye a földön?

Az ember.

38. Kik voltak az első emberek, a kiket Isten teremtett?

Az első emberek voltak: Ádám és Éva.

39. Miképen teremtette Isten Ádámot?

Isten Ádám testét agyagból képezte és halhatatlan lelket lehelt belé.

A lélek Istennek lehellete;
Szeresse őt minden ember szive.

40. Miből áll tehát az ember?

Az ember testből és lélekből áll.

41. Mi a lélek?

A lélek halhatatlan szellem, a mely nélkül sem nem gondolkodhatunk, sem nem élhetünk.

42. Miképen tüntette ki Isten az embert teremtésekor?

Isten önmaga képére és hasonlatosságára teremtette az embert.

Isten saját képére alkotott;
Erről lelkem vajjon gondolkodott?

43. Mi teszi az emberben Isten képét?

Isten képét az emberben az teszi, hogy lelke 1. értelemmel és szabad akarattal bír, 2. halhatatlan.

44. Jók voltak-e eleinte az első emberek?

Az első emberek eleinte jók, szentek és igazak voltak, a mint Isten őket teremtette.

45. Hol laktak az első emberek?

Az első emberek a paradicsomban laktak, a hol boldogul éltek, és soha sem kellett volna meghalniok.

46. Megmaradtak-e az első emberek ezen boldog állapotban?

Nem, mert vétkeztek, s ez által Isten büntetését és sok nyomort hoztak magukra.

47. Milyen vétket követtek el ős-szülőink?

Ős-szülőink inkább hittek a kigyó képében megjelent ördögnek, mint Istennek, és ettek a tiltott fának gyümölcséből.

48. Csak ős-szülőinknek ártott-e ezen bün?

Ezen bűn nemcsak ős-szülőinknek ártott, hanem

káros következményeivel együtt minden emberre átszállott, úgy hogy most mindnyájan bűnben születünk.

Ádám bűne, mely mindnyájunkra szállt,
Reánk veszélyt hozott s örök halált.

49. Miképen nevezzük azon bűnt, a melyben mindnyájan születünk?

Azon bűnt eredeti bűnnek nevezzük, mert eredetünkkel együtt Ádámtól örököljük.

50. Milyen lett volna az ember sorsa, ha Isten nem könyörül vala rajta?

Az ember többé soha kegyelmet nem nyerhetett és nem üdvözülhetett volna Megváltó nélkül.

Elveszve van a menny, örökre el,
Ha Üdvözítőnk nem jött volna el.

A megváltó Istenről.

1. Jézus születéséről.

51. Ki Jézus Krisztus?

Jézus Krisztus Isten egyszülött Fia, a ki miéretünk lejött mennyből a földre és emberré lett.

52. Isten-e Jézus Krisztus?

Jézus Krisztus valóságos Isten és egyszersmind valóságos ember, — Isten-ember.

53. Mennyi ideje már annak, hogy a Fiúisten emberré lett?

Annak csaknem kétezer éve már.

54. Hol született Jézus?

Betlehemben egy istállóban.

55. Kik jöttek először a kisded Jézust imádni?

Először jámbor pásztorok jöttek a környékből a kisded Jézust imádni, azután a napkeleti bölcsek, vagyis a három király napkeletről.

56. Mi által tudták meg a pásztorok és a bölcsek Jézus születését?

A pásztorok egy angyal, a bölcsek pedig egy rendkívüli csillag által tudták meg Jézus születését.

57. Ki Jézus Krisztus anyja?

Jézus Krisztus anyja a boldogságos szűz Mária.

58. Minek nevezzük azért őt?

Azért őt Isten Anyjának nevezzük.

59. Volt-e Jézus Krisztusnak atyja is?

Jézus Krisztusnak mint embernek nem volt atyja.

60. Ki volt tehát szent József?

Szent József Jézusnak csak nevelő-atyja volt.

2. Jézus életéről.

61. Mi történt a kisded Jézussal születése után negyvenedik napon?

A jeruzsálemi templomban bemutattatott.

62. Mindig Jeruzsálemben vagy Zsidóországban maradt-e a kisded Jézus?

Nem; József és Mária a kisded Jézussal Egyiptomba menekültek, mivel Heródes király az ő élete ellen tört.

63. Hol töltötte Jézus gyermek- és ifjúkorát?

Názáretben szülői házánál, és engedelmes volt nekik.

64. Miért volt Jézus, Isten fia, szülőinek engedelmes?

Hogy a gyermekeket szülőik iránt engedelmességre tanítsa.

Légy engedelmes, hódoló,
Ez legnagyobb erkölcsi jó:
Hisz engedelmes volt maga
Jézus, az ég és föld ura.

65. Mit tett Jézus tizenkét éves korában?

Szülőivel Jeruzsálembe ment a húsvéti ünnepekre s három napig ott maradt a templomban.

66. Miért maradt Jézus a templomban?

Hogy példát adjon, hogy mi is örömest imádkozzunk és tanuljunk, szivesen járjunk az Isten házába és ott magunkat ájtatosan viseljük.

67. Mit tett Jézus harmincz éves korában?

Nyilvánosan kezdett tanítani és csodákat tenni.

68. Mit tanított Jézus?

Jézus mindazt tanította, a mit hinnünk, remélnünk és cselekednünk kell, hogy üdvözüljünk.

69. Milyen csodákat tett Jézus?

Jézus egy szavával a szeleket és hullámokat lecsendesítette, betegeket gyógyított és holtakat föltámasztott.

70. Mi végre tett Jézus csodákat?

Hogy bebizonyítsa, hogy ő Isten fia.

3. Jézus haláláról.

71. Miért lett a Fiú-Isten emberré?

A Fiú-Isten emberré lett, hogy érettünk szenvedhessen és meghalhasson; mert mint Isten sem nem szenvedhetett, sem meg nem halhatott.

72. Mit szenvedett érettünk Jézus?

Jézus érettünk sok és nagy kínokat szenvedett, végre halált a keresztfán.

73. Hol feszíttetett Jézus a keresztfára?

A Kálvária-hegyén, közel Jeruzsálem városához.

74. Kénytelen volt-e Jézus szenvedni és meghalni?

Nem; Jézus önként szenvedett és halt meg érettünk, végtelen szeretetből irántunk.

75. Miért szenvedett és halt meg Jézus?

Hogy bűneinkért Isten igazságának helyettünk eleget tegyen, és ekkép minket megváltson és üdvözítsen.

76. Mitől váltott meg minket Jézus szenvedése és halála által?

Jézus megváltott minket a bűntől és az örök kárhozattól, a melyet bűneinkkel megérdemlettünk.

77. Miképen imádkozol az édes Jézushoz?

Hálát adok, Megváltó Istenem!
Hogy értem meghaltál kereszteden;
És add, szent véred drága cseppivel,
Halálod rajtam hogy ne veszszen el.

4. Jézus feltámadásáról és mennybemeneteléről.

78. Mi történt Jézussal halála után?

Holtteste a sírba tétetett, lelke pedig alászállott a pokoltornáczba.

79. Miért szállott alá Krisztus a pokoltornáczba?

Hogy a jámborul elhunytak lelkeit megvigasztalja és onnét kiszabadítsa.

80. Sírban maradt-e Krisztus holtteste?

Nem; hanem harmadnapra Krisztus ismét egyesíté lelkét testével, és önerejéből dicsőségesen föltámadt.

81. Föltámadása után meddig maradt még Krisztus a földön?

Negyven napig; azután az olajfák hegyén tanítványai szemeláttára fölment mennyekbe.

82. Eljuthatunk-e mi is hozzá mennyekbe?

Igen, mi is eljuthatunk hozzá mennyekbe, ha ő benne hiszünk, parancsolatait megtartjuk és példáját követjük.

Vezérem vagy, oh Jézusom!
Követni foglak utadon.

Istenről mint ítélőbíróról.

83. Eljön-e ismét Jézus láthatóképen a földre?

Igen, Jézus ismét eljön láthatóképen a földre, a világ végén.

84. Miért jön el akkor Jézus?

Hogy az embereket, a jókat és a gonoszokat, mind együtt ítélje.

85. Hogyan neveztetik ezen, a világ végén tartandó ítélet?

Ezen ítélet utolsó, vagy közönséges ítéletnek neveztetik.

86. Mi fog történni az utolsó ítélet előtt?

Az utolsó ítélet előtt a holtak mind föl fognak támadni.

87. Hová mennek az utolsó ítélet után a jók és hová a gonoszok?

Az utolsó ítélet után a jók a mennyországba mennek, a gonoszok pedig a pokolba.

88. Mi a mennyország?

A mennyország kimondhatatlan boldogság helye, hol az igazak az Istent színről-színre látják és vele örökké egyesülnek.

89. Mi a pokol?

A pokol Krisztus szavai szerint kínok helye, kiolthatatlan tűz, külső sötétség, hol jajgatás és fogcsikorgatás leszen örökké.

90. Van-e a közönséges ítéleten kívül még más ítélet is?

Van még külön ítélet is, melyben halála után minden ember ítéltetik.

91. Hová jut a lélek a külön ítélet után?

A lélek a külön ítélet után vagy a mennyországba, vagy a pokolba, vagy a tisztító-helyre (purgatoriumba) jut.

92. Mely lelkek mennek a tisztító-helyre?

A tisztító-helyre az igazak lelkei mennek, a kik bocsánandó bűnben multak ki a világból, vagy bűneikért Isten igazságának életökben eleget nem tettek.

93. Az utolsó ítélet után is fenmarad-e még a tisztító-hely?

Az utolsó ítélet után csak mennyország és pokol lesz.

A gyom a tűzbe vettetik,
A gabna csűrbe vitetik,
Ezt míveli az arató.
Pokolkín várja a gonoszt,
Eget a jóknak Isten oszt,
Így jár el az örök Biró.

A megszentelő Istenről.

94. Ki a Szentlélek?

A Szentlélek a harmadik isteni személy, az Atyával és Fiúval igaz Isten.

95. Mit munkál a Szentlélek a mi lelkünkben?

A Szentlélek megvilágosítja és megszenteli a mi lelkünket.

96. Mi által szenteli meg a Szentlélek a mi lelkünket?

Az ő szent malasztja által.

97. Miért ábrázoltatik a Szentlélek galamb képében?

Mert a Szentlélek galamb képében jelent meg, midőn Krisztus Urunk Jordán-vizében szent János által megkereszteltetett.

98. Miért ábrázoltatik a Szentlélek tüzes nyelv alakjában?

Mert a Szentlélek pünkösd napján tüzes nyelvek alakjában szállott alá mennyekből az apostolokra.

99. Ki teremtett tehát minket?

Az Atya-Isten.

100. Ki váltott meg minket?

A Fiú-Isten.

101. Ki szentel meg minket?

A Szentlélek-Isten.

Az Anyaszentegyházról.

102. Mit értünk a katholikus Anyaszentegyház alatt?

Értjük az egész földön élő kereszténeket mind, a kik egy közös fő, a római pápa alatt ugyanazon hitet vallják és ugyanazon szentségekkel élnek.

103. Miért feje az Anyaszentegyháznak a római pápa?

Mert ő a római püspöki széken törvényszerű utóda szent Péternek, a kit Krisztus az Anyaszentegyház fejévé tett.

104. Vannak az Anyaszentegyháznak a pápán kívül még más elöljárói is?

Vannak még püspökök is, a kik mint az apostolok utódai, a pápa főnöksége alatt egyes megyéket kormányoznak, és a kiknek a többi lelkipásztor alá van rendelve.

105. Mi végre alapítá Krisztus urunk az Anyaszentegyházat?

Hogy általa az embereket tanítsa, megszentelje és az örök üdvösségre vezesse.

106. Csak a földön élő keresztények vannak-e egymással egyesülve?

A földön élő keresztényekkel egyesülve vannak szellemileg még a szentek mennyben, és a tisztítóhelyen lévő lelkek is.

107. Minek nevezzük ezen szellemi egyesülést?

Ezen szellemi egyesülést szentek egyességének nevezzük.

108. Mit értünk «a bünöknek bocsánata» alatt?

Azt, hogy a katholikus Egyházban Jézus Krisztus érdemeinél fogva bűneinknek és azok büntetéseinek elengedését megnyerhetjük.

109. Mi az örök élet?

Az örök élet a mennyei boldogok élete, a melynek nincsen vége.

MÁSODIK SZAKASZ.

A parancsolatokról.

1. *Elég-e az üdvösségre csak hinnünk mindazt, a mit Isten kinyilatkoztatott?*

Nem elég, hanem meg kell tartanunk még a parancsolatokat is, a melyeket Isten nekünk adott.

2. *Melyik a főparancsolat, mely a többit mind magában foglalja?*

Isten és a felebarát szeretetének parancsolata.

3. *Miképen szól Isten szeretetének parancsolata?*

«Szeresd Uradat Istenedet teljes szivedből, teljes lelkedből, teljes elmédből és minden erődből.»

4. *Miért kell Istent szeretnünk?*

Istent szeretnünk kell, mert legfőbb jóság és mert minden jó tőle van.

A mim van, az tőled ered,
S mi kell, bőven nyujtja kezed;
Jó vagy te, szeretsz engemet,
Ah, mint szeretlek tégedet!

5. *Miképen kell Istent szeretnünk?*

Istent mindenek fölött kell szeretnünk.

6. *Miből ismerjük meg, hogy Istent mindenek fölött szeretjük?*

Azt abból ismerjük meg, ha ő érette a rosszat kerüljük és a jót cselekeszszük.

Erkölcstanunk, im', két parancsot oszt:
A jót tegyed s kerüljed a gonoszt.

7. *Miképen szól a felebaráti szeretet parancsolata?*

«Szeresd felebarátodat, mint tenmagadat.»

8. Ki felebarátunk?

Felebarátunk minden ember, akár jóakarónk legyen, akár ellenségünk.

9. Miért kell minden embert szeretnünk?

Mert minden ember az egy mennyei Atyának gyermeke, és Krisztusban egymás közt testvér.

10. Mikor szeretjük felebarátunkat úgy, mint önmagunkat?

Ha megtartjuk Krisztus e parancsolatát: «Valamit akartok, hogy cselekedjenek nektek az emberek, ti is azt cselekedjétek nekik».

A mit nem kívánsz magadnak,
Te se tedd azt soha másnak.

Isten tíz parancsolatáról.

11. Hol foglaltatnak bővebben Isten és a felebarát szeretetének parancsolatai?

Isten tíz parancsolatában.

12. Miképen szól Isten tíz parancsolata?

1. «Én vagyok a te Urad Istened, idegen isteneid ne legyenek előttem, faragott képet ne csinálj magadnak, hogy azt imádjad.

2. Istennek nevét hiába ne vegyed.

3. Megemlékezzél róla, hogy ünnepeket szentelj.

4. Atyádat és anyádat tiszteljed, hogy hosszúéletű légy a földön, a melyet Urad Istened ad teneked.

5. Ne ölj.

6. Ne paráználkodjál.

7. Ne orozz.

8. Hamis tanuságot ne szólj felebarátod ellen.

9. Felebarátod feleségét bűnre ne kívánjad.

10. Se házát, se mezejét, se szolgáját, se szolgálóleányát, se ökrét, se szamarát, se egyébnemű jószágát.»

13. Ki adta a tíz parancsolatot?

A tíz parancsolatot maga Isten adta villámlás és mennydörgés közt, a Sinai-hegyen.

14. Mit parancsol Isten az első parancsolatban?

Parancsolja, hogy őt mint Teremtőnket, legfőbb Urunkat és egyedüli Istenünket tiszteljük és imádjuk.

15. Nem ellenkezik-e Isten első parancsolatával a szentek tisztelete?

Nem; mert mi a szenteket nem imádjuk, hanem csak tiszteljük.

16. Mit tilt Isten a második parancsolatban?

Tiltja, hogy az ő nevét meg ne becstelenítsük annak tiszteletlen kimondása, káromlás vagy vétkes esküvés által.

17. Mit parancsol Isten a harmadik parancsolatban?

Parancsolja, hogy a vasárnapot a szolgai munkától való tartózkodás és istenes dolgokkal való foglalkozás által megüljük.

18. Mily istenes dolgokkal kell vasárnap foglalatoskodnunk?

1. Jelen kell lennünk a szentmisén, a prédikáczión és a keresztény tanításon; 2. a szentségekhez kell járulnunk, és istenes könyveket olvasgatnunk.

19. Mit parancsol Isten a negyedik parancsolatban?

Parancsolja, hogy a gyermekek szülőiket, az alattvalók elüljáróikat tiszteljék, szeressék és nekik engedelmeskedjenek.

20. Mi vár azon gyermekekre, a kik Isten negyedik parancsolatát megtartják?

Ez életben Isten ótalma és áldása, a másikban pedig az örök boldogság.

21. Mit tilt Isten az ötödik parancsolatban?

Tiltja, hogy se felebarátunk, se magunk testében vagy lelkében kárt ne tegyünk.

22. Mit tilt Isten a hatodik parancsolatban?

Tiltja mindazt, mi a lelki tisztaság és szemérem ellen van.

23. Mit tilt Isten a hetedik parancsolatban?

Tiltja, hogy felebarátunkat jószágában lopás, csalás által, vagy más igazságtalan módon megkárosítsuk.

24. Vétek-e az is, ha a gyermekek szülőik jószágából valamit lopva elvesznek?

Igenis vétek; mert azt veszik el, a mi nem az övék.

25. Mit tilt Isten a nyolczadik parancsolatban?

Tiltja a hazugságot és felebarátunk rágalmazását, gyalázását.

26. Mit tilt Isten a kilenczedik parancsolatban?

Tilt általában minden tisztátalan gondolatot és kívánságot.

27. Mit tilt Isten a tizedik parancsolatban?

Tiltja, hogy más vagyonát meg ne kívánjuk.

28. Isten parancsolatain kívül tartozunk-e mi keresztények még más parancsolatokat is megtartani?

Igen, tartozunk még megtartani az Anyaszentegyház parancsolatait is.

29. Kitől veszszük az Anyaszentegyház parancsolatait?

Az Anyaszentegyház elüljáróitól.

30. Kitől kaptak az Anyaszentegyház elüljárói hatalmat, parancsolatokat adni?

Krisztus Urunktól.

31. Melyek az Anyaszentegyház főparancsolatai?

1. «Az Anyaszentegyháznak szokott ünnepnapjait megüljed.

2. Ünnepnap misét becsületesen hallgass.

3. Bizonyos napokon a parancsolt bőjtöket megtartsad, és némely eledelektől magadat megtartóztassad.

4. Bűneidet minden esztendőben a keresztény Anyaszentegyház törvénye szerinti áldozó-papnak meggyónjad és legalább húsvét táján az Oltáriszentséget magadhoz vegyed.

5. Tiltott napokon menyegzőt ne tarts.»

32. Kötelesek-e gyermekek is szentmisét hallgatni és böjtölni?

Mindazon gyermekek, a kik eszökkel élni tudnak, kötelesek vasárnapokon és ünnepeken szentmisét ájtatosan hallgatni, és a kijelölt napokon a húseledeltől magukat megtartóztatni.

33. Mikor járulnak a gyermekek először a gyónáshoz és az áldozáshoz?

Mikor már annyira megnyilt az eszök, és annyira vannak oktatva és előkészítve, hogy haszonnal vehetik föl e szentségeket; mit meghatározni a lelkiatyához tartozik.

A parancsolatok megszegéséről.

34. Mi a bűn?

A bűn Isten törvényének készakarva való megszegése.

35. Hányfélekép követhetünk el bűnt?

Bűnt elkövethetünk: 1. gondolattal és kívánsággal, 2. szóval, 3. cselekedettel, 4. a jónak elmulasztásával.

36. Egyenlő-e minden bűn?

Nem egyenlő; vannak nagy bűnök, melyek halálos bűnöknek is neveztetnek, és vannak kisebb bűnök, melyek bocsánandó bűnöknek is hivatnak.

37. De félnünk kell-e minden bűntől és azt utálnunk?

Igen, minden bűntől, legyen az nagy vagy kicsiny, félnünk kell és azt utálnunk.

Ki jámbor gyermek igazán,
Még legkisebb bűnt tenni sem kíván.

38. Miért kell minden bűntől annyira félnünk?

Mert a bűn a legnagyobb rossz a világon; azért attól jobban kell félnünk, mint bármily más rossztól.

39. Miért olyan nagy rossz a bűn?

Mert a bűn az Isten megbántása, és ránk hozza az ő büntetését.

40. Milyen büntetést hoz ránk a bűn?

A halálos bűn a pokol örök büntetését hozza ránk; a bocsánandó bűn pedig ideigvaló büntetést e világon vagy a tisztító-helyen.

Az erényről és a keresztény tökéletességről.

41. Eleget teszünk-e kötelességünknek, ha csak a bűntől őrizkedünk?

Nem; hanem azon kell lennünk, hogy mindig erényesebbek legyünk és a keresztény tökéletességet elérjük.

42. Melyek az isteni, melyek az erkölcsi erények?

A hit, a remény és a szeretet isteni erények; a többi mind erkölcsi erény.

43. Miért neveztetnek a hit, a remény és a szeretet isteni erényeknek?

Mert a hit, a remény és a szeretet Istentől erednek s közvetlenül ő rá vonatkoznak.

44. Mikor tartoznak a gyermekek a hitet, a reményt és a szeretetet magukban fölindítani?

Mihelyt eszökkel eléggé élni tudnak.

45. Miképen indíthatjuk föl magunkban az isteni erényeket?

«Oh Istenem! hiszek tebenned; mert örök igazság vagy.

Oh Istenem! remélek tebenned; mert végtelen irgalmasság vagy.

Oh Istenem! szeretlek téged; mert legfőbb jóság vagy.»

46. Melyik általában az igaz út a keresztény tökéletességhez?

Jézus Krisztus követése.

HARMADIK SZAKASZ.

A malaszt eszközeiről.

1. Megtarthatjuk-e a parancsolatokat és üdvözülhetünk-e saját erőnkből?

Nem; ahhoz Isten malasztjára van szükségünk.

2. Mi által nyerjük és tartjuk meg leginkább Isten malasztját?

A szentségek és az imádság által.

A szentségekről.

3. Hány szentséget rendelt Krisztus Urunk?

Krisztus Urunk hét szentséget rendelt.

4. Melyik a hét szentség?

A hét szentség: 1. a keresztség, 2. a bérmálás, 3. az Oltáriszentség, 4. a penitenciatartás, 5. az utolsó-kenet, 6. az egyházi-rend, 7. a házasság.

5. Mily malasztot nyer az ember a keresztségben?

A keresztségben megtisztul az ember az eredeti és minden más bűntől, melyet a keresztség előtt elkövetett; és Krisztusban az örök életre újra születik és megszenteltetik.

6. Mily malasztot nyerünk a bérmálásban?

A bérmálásban a Szentlélektől megerősíttetünk, hogy hitünket állhatatosan valljuk, és a szerint éljünk.

7. Melyik a legfölségesebb szentség?

A legfölségesebb szentség az Oltáriszentség.

8. Miért legfölségesebb szentség az Oltáriszentség?

Mert az Oltáriszentségben a kenyér és a bor

színe alatt maga Jézus Krisztus mint Isten és ember van jelen.

9. Mikor történik, hogy a kenyér és bor színe alatt Jézus Krisztus mint Isten és ember jelen van?

A szentmise alatt Úrfelmutatáskor.

10. Mi a szentmise?

A szentmise a mi Urunk és Üdvözítőnk, Jézus Krisztusnak vérontás nélkül való áldozata.

11. Mit tesz a jó gyermek a szentmise alatt?

A jó gyermek a szentmise alatt letérdel, összeteszi kezét és imádkozik.

12. Mily kegyelemben részesülünk a penitenciatartás szentsége által?

A penitenciatartás szentsége által azon bűnök bocsáttatnak meg nekünk, a melyeket a keresztség után elkövettünk.

13. Mit kell tennünk, hogy a penitenciatartás szentsége által bűneink megbocsáttassanak?

Meg kell bűneinket bánnunk, gyónnunk és azon lennünk, hogy azokért eleget tegyünk.

14. Kiknek számára van rendelve az utolsó-kenet szentsége?

A betegek számára.

15. Mit nyernek a betegek az utolsó-kenet szentsége által?

Malasztot nyernek Istentől lelkök üdvösségére és sokszor testök javára is.

16. Mire van rendelve az egyházi-rend szentsége?

Arra, hogy azok, kik azt fölveszik, papi hatalmat és Istentől ahhoz malasztot nyerjenek.

17. Mire van rendelve a házasság szentsége?

Arra, hogy azok, kik összeházasodnak, malasztot nyerjenek, hogy állapotuk kötelességeit mind halálig híven teljesítsék.

Az imádságról.

18. Mit tesz imádkozni?

Imádkozni tesz: elménket és szivünket Istenhez emelni.

19. Mi végre imádkozunk?

Imádkozunk, hogy vagy Istent dicsérjük, vagy neki hálát adjunk, vagy tőle valamit kérjünk.

20. Miképen kell imádkoznunk?

Ájtatosan, azaz szívből kell imádkoznunk.

Égnek emeld szived s kezed,
Midőn imádat végezed.

21. Szabad-e remélnünk is, hogy Isten a mi ájtatos imádságunkat meg is hallgatja?

Igen, szabad, sőt kell is azt remélnünk, ha az, a mit kérünk, üdvösségünkre szolgál.

22. Miért kell azt remélnünk?

Mert azt nekünk Isten, az ő Fia, Jézus Krisztus által megigérte.

23. Szükséges-e az imádság?

Az imádság szükséges, hogy Isten malasztját, áldását és az örök boldogságot elnyerjük.

A ki kezdi Istenével
S vele végzi dolgait;
Az választja életének
Legbiztosabb útait.

24. Kiváltképen mikor kell imádkoznunk?

Kiváltképen imádkoznunk kell: 1. midőn a templomban vagyunk, 2. reggel és estve, evés előtt és evés után, s valahányszor imádságra harangoznak.

25. Melyik a legjelesebb imádság?

A legjelesebb imádság a «**Miatyánk**», vagyis az **Úr imádsága**.

26. Miért nevezzük a «Miatyánkot» az Úr imádságának?

Mert maga Krisztus Urunk tanított arra és megparancsolta, hogy imádkozzuk.

27. Miképen szól a «Miatyánk?»

«Mi Atyánk, ki vagy mennyekben! Szenteltessék a te neved; jöjön el a te országod; legyen meg a te akaratod, miképen mennyben, azonképen a földön is. Mindennapi kenyerünket adjad nekünk ma; és bocsásd meg nekünk a mi vétkeinket, miképen mi is megbocsátunk az ellenünk vétetteknek; és ne vigy minket a kisértetbe; de szabadíts meg a gonosztól. Amen.»

28. Mit szoktunk mi katholikusok közönségesen a «Miatyánk» után imádkozni?

Isten Anyjának tiszteletére az angyali üdvözletet, vagyis az «Üdvözlégy Máriát».

29. Miképen szól az angyali üdvözlet?

«Üdvözlégy Mária, malaszttal teljes; az Úr van teveled, áldott vagy te az asszonyok között, és áldott a te méhednek gyümölcse, Jézus. Asszonyunk szűz Mária, Istennek szent anyja, imádkozzál érettünk bűnösökért most és halálunk óráján. Amen.»

30. Miért nevezzük ezen imádságot angyali üdvözletnek?

Mert ezen imádság első szavaival üdvözlé Gábor főangyal a boldogságos szűz Máriát.

31. Miért kell a boldogságos szűz Máriát kiváltképen tisztelnünk és segítségül hívnunk?

Azért, mert 1. ő Isten anyja, s ennélfogva malasztra és dicsőségre nézve az angyalokat és a szenteket nagyban felülmúlja; 2. mert épen ezért szószólása által legtöbbet tehet Istennél.

32. Mit imádkozunk, midőn reggel, délben és estve az angyali üdvözletre harangoznak?

«Az Úr angyala köszönté szűz Máriát: és ez méhében fogada a Szentlélektől. — Üdvözlégy Mária stb.

Íme az Úr szolgáló leánya, legyen nekem a te igéd szerint. — Üdvözlégy Mária stb.

És az ige testté lőn, és közöttünk lakozék. — Üdvözlégy Mária stb.

Imádkozzál érettünk Istennek szent anyja.

Hogy méltók lehessünk Krisztus igéretire.

Kérünk téged, Úr Isten! öntsd lelkünkbe szent malasztodat, hogy kik az angyali izenet által szent Fiadnak, Krisztusnak, megtestesülését megismertük, az ő kínszenvedése és keresztje által a föltámadás dicsőségébe vitessünk. Ugyanazon a mi Urunk Jézus Krisztus által. Amen.»

Estve a megholt hívekért még egy «Miatyánk» és egy «Üdvözlégy» kapcsoltatik hozzá e szavakkal:

A megholt hívek lelkei Isten irgalmasságából békességben nyugodjanak. Amen.

STEPHANEUM NYOMDA R. T. BUDAPESTEN,
VIII., Szentkirályi-utcza 28a.